

בית מדרן

לענין מדרן רבינו עובדיה יוסף זיע"א

ערש"ק
כ"ד חשוון תש"פ
פרשת חיי שרה
מסטיירין והמלך דוד (מלכים א א')
שבת סוכות
המולד יום רבינו ישעיה שנת 1718-17 חלקים

עלון מס' 231

רבינו תם	צאת השבת	הדלקת נרות שבת	העיר
17:46	17:13	16:22	ירושלים
17:42	17:09	16:19	תל אביב
17:42	17:09	16:19	חיפה
17:46	17:13	16:22	באר שבע

שיעורו השבועי
של מרן הראש"ל הרה"ר לישראל אב"ד בביה"ד העליון
הגאון הגדול **רבי יצחק יוסף שליט"א**
נשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל

הרב המקדים: הגאון רבי יעקב זמיר שליט"א
חבר בית הדין הגדול

השיעור נערך ע"י: הגאון רבי יצחק לוי שליט"א
רב העיר נשר | וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

אין לקרוא בעלון בשעת התפילה

השבוע
זכות עלון
"בית מדרן" מוקדש ל:
מוריה יהודית בת מלכה
דיוג חנוך, בידול חילוקים בנחת ובניין עדיי"ק
לפי המסורת שזכתה לה' בית מדרן יוקדש בעלון התפילה לזכרה ולתפילה עליה
חייגנו: *5290

"עשה לך רב והסתלק מהספק"
בכל שאלה,
בהלכה, בהנהגה, בשלום בית ובחינוך ילדים
עשרות רבני אגודת 'בית מדרן'
נמצאים פה בשבילך!
24 שעות ביממה ברצף
למענה הלכתי מהיר
לשי דרכו של מורנו ורבינו
מרן פוסק הדור רבי עובדיה יוסף זצוק"ל
24 *5293 *שלוחה 1

- תוכן העניינים:**
- עמ' 4-1** **השיעור השבועי**
מורנו ורבינו רבי יצחק יוסף שליט"א
 - עמ' 5** **פרשת חיי שרה**
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
 - עמ' 5** **בעקבות רבותינו**
המקובל רבי שלום אהרון לופס זצוק"ל
 - עמ' 6** **מאור ישראל**
הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
 - עמ' 6** **אקטואליה בהלכה**
הרב אברהם דניאל שליט"א
 - עמ' 7** **לחיות עם האמונה**
הרה"ג רבי י. ישראל לוגאסי שליט"א
 - עמ' 7** **אתגרים בחינוך**
הרב אברהם ברזילאי שליט"א
 - עמ' 8** **בחסדך בטחתי**
הרה"ג רבי יגאל כהן שליט"א

הלכות ברכות

ברכת המזון מדאורייתא, ושאר הברכות מדרבנן. ספק דרבנן להקל, וספק ברכות להקל. המוספק אם בירך, אסור לו להחמיר ולברך. ברכת מעין שבע אם פוטרת ברכת שבע. ברכת מעין שלוש אם פוטרת ברכת המזון לכתחילה, ובדיעבד.

מדרבנן, לא חוזר לברך מספק, כי ספק דרבנן לקולא. בפוסקים מובא הרבה הכלל המפורסם "ספק ברכות להקל", ובספר זרע יעקב (בכללי הספיקות אות כ, ד"ל ע"א) הקשה, מדוע צריך שני כללים, גם "ספק דרבנן לקולא" וגם "ספק ברכות להקל"? והסביר, שבכל ספק דרבנן, אמרו בגמרא (עבודה זרה ז.ז.) בשל סופרים הלך אחר המיקל. אבל המחמיר רשאי להחמיר על עצמו¹, לא כן בברכות שאומרים "ספק ברכות להקל" ואסור להחמיר, ומי שרוצה להחמיר ואומר: איך אני יכול לשתות בלי ברכה, ומברך מספק, ברכתו לבטלה, כי חובה עליו להקל מדין ספק ברכות להקל.

דרבנן מדאורייתא

ג. דעת הרמב"ם בספר המצוות (שורש א), שעל כל המצוות דרבנן יש לאו של "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל". ועוד כתב בספר המצוות שלו (מצוה קעד): צונו לשמוע לבית דין הגדול ולעשות כל מה שיצו בו מאיסור והיתר... הכל אנו חייבים לשמוע אותו ולעשותו ולעמוד על פיהם לא נעבור ממנו, ויאמר "אני מחמיר".

1 אמנם אסור להורות להחמיר נגד הוראותיו של המרא דאתרא, וכנגד מרן הבית יוסף שפשטו הוראותיו, וכמו שכתב מהר"י פראג' (ס' נט, דנ"ד רע"א) שהמחמיר נגד מרא דאתרא, נראה כמזלזל בכבוד רבותיו, הוא מדבר כגון במקום שקיבלו עליהם הוראות הרמב"ם, והמחמיר כנגדו מראה כאילו הרמב"ם לא ידע שעדיף להחמיר. והוא הדין במקומותינו שקיבלנו עלינו הוראות מרן הבית יוסף, המחמיר כנגדו הרי זה כמזלזל בכבוד מרן ח"ו, ולכן המחמיר יחמיר לעצמו בצנעה, ולא יפרסם לכולם ויאמר "אני מחמיר".

כל הברכות מדרבנן

א. בשיעור הקודם אמרנו, שברכת המזון חיובה מן התורה שנאמר (דברים ה, י) "ואכלת ושבעת וברכת", אבל שאר הברכות מדרבנן, ונחלקו הפוסקים בדין ברכת התורה, וכן בדין ברכת מעין שלוש אם הן מהתורה. אפשר לומר שלדעת רוב הראשונים שתיהן מהתורה, אבל להלכה אנחנו פוסקים שברכות אלו מדרבנן, כדעת הרמב"ם (פ"ח מהלכות ברכות ה"ב) שבדרך כלל אנחנו הולכים אחר הוראותיו, והעתיקו מרן בשלחן ערוך (סימן רט סעיף ג) בזו הלשון: כל הברכות אם נסתפק אם בירך אם לאו, אינו מברך לא בתחלה ולא בסוף, חוץ מברכת המזון מפני שהוא של תורה. עכ"ל. משמע ששאר ברכות - ובכללן ברכת התורה וברכת מעין שלוש - אינן מהתורה אלא מדרבנן. וכך למדו החיד"א (בברכי יוסף סימן רט סק"ג, ובמחזיק ברכה סימן מז), ורבי יהודה עיי"אש (במטה יהודה סימן מז סק"א). וכן דעת בעל החקרי לב בתשובה שהובאה בשו"ת סמיכה לחיים (חאו"ח סימן ב דף טז ע"א).

ספק ברכות להקל

ב. המוספק אם בירך ברכת המזון, כיון שחיובה מן התורה, חוזר לברך, כי ספק דאורייתא לחומרא. אולם אדם ששותה כוס תה ושכח אם בירך שהכל נהיה בדברו, או אדם ששכח אם בירך ברכת אשר יצר, כיון שכל הברכות

לעילוי נשמת שמואל מור בן יעקב ז"ל

והוא אמרו יתעלה (ר"פ שופטים) על פי התורה אשר יורון. עכ"ל. והרמב"ן (בהשגות לספר המצוות שורש א) הקשה על זה, אם כן מדוע אומרים ספק דרבנן להקל, והלא כל מצוה דרבנן יש בה גם מצוה דאורייתא, והרי זה ספק דאורייתא? ותירץ הרשב"ץ בספרו זוהר הרקיע (שורש ראשון), שכאשר חכמים ציוו על המצוה שלהם, אמרו שכל זה רק בודאי ולא בספק, ולכן בספק דרבנן אין חשש שעובר משום לא תסור, כי חכמים עצמם אמרו להקל. המבי"ט (בהקדמה לקרית ספר פרק ה) תירץ באופן אחר, שאינו עובר בלא תסור אלא כאשר חולק לגמרי על כל דברי חכמים, אבל העובר על דבר מדרבנן אינו עובר בלא תסור, כי חכמים מחלו לו שלא יחשב העובר על דבריהם כעובר על דברי תורה. והטעם שחכמים מראש מחלו והתנו, שהעובר על דבר מדבריהם לא יחשב לו כעובר על דברי תורה, כי אם היו מחשיבים מצוה מדרבנן כמצוה מהתורה לגמרי, הרי זה עובר בבל תוסיף, וכמו שכתב הרמב"ם (פ"ב מהלכות ממרים הלכה ט) שהאומר על בשר עוף בחלב שהוא אסור מהתורה עובר בבל תוסיף, ולכן תיקנו מעיקרא שלא יהיו הספקות של דאורייתא והספקות של דרבנן שווים לחומרא, אלא בשל תורה להחמיר ובשל חכמים להקל, ואז אין כאן בל תוסיף, כי מצוות דאורייתא לחוד, ומצוות דרבנן לחוד.

נהנה בלי ברכה

ד. אמרנו שהמסופק אם בירך ברכת שהכל וכדומה, אסור לו להחמיר ולברך, ואם כן יכול לאכול או לשתות בלא ברכה, ואמנם בגמרא מסכת ברכות (לה). אמרו שכל הנהנה מהעולם הזה בלא ברכה כאילו מעל, ולמדו דבר זה ממה שנאמר בפסוק "לה' הארץ ומלואה", ומאידך נאמר "השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם", כאן קודם ברכה, כאן לאחר ברכה. אבל כל זה נאמר על מי שחייב לברך, מה שאין כן המסופק אינו מחויב בברכה כלל, כי ספק ברכות להקל, ולכן לא נחשב לו שמעל. ויש לכך ראיה מדין אונן, מי של"ע נפטר לו אחד משבעה קרובים - אביו, אמו, אחיו, אחותו, בנו, בתו, אשתו - עד הקבורה הוא פטור מכל המצוות, כדעת רש"י (בברכות יז:). שאוכל בלי לברך המוציא, וכן פסק מרן בשלחן ערוך (י"ד סימן שמא סעיף א), ולהלכה גם בזמננו² אונן פטור מכל המצוות, ואוכל ושותה בלי ברכה³,

2 אמנם פעם כל אחד חפר קבר למתו, ואילו היום מוסרים את המת לחברא קדישא, ולכן יש אומרים שאונן יכול לברך ולקיים מצוות, כי אינו טרוד בקבורת המת. אבל הלכה לא כך, וכפי שנבאר. בירושלמי (פ"ג דברכות ה"א) אמרו שני טעמים מדוע האונן פטור מהמצוות, טעם אחד: מפני כבודו של מת, כי מן הראוי שיהא מיצר ודואג על האבלות שלו, ואם יעשה מצוות יחא כ'לועג לרש'. טעם שני: כדי שיתפנה לטפל בקבורה של הנפטר. שואל הירושלמי: מה נפקא מינה בין הטעמים? ומשיב: מסר את מתו לכתפים, הם החברא קדישא בזמננו, לפי הטעם השני כיון שאינו מתעסק בצרכי הקבורה יש לו זמן לקיים מצוות, ולכן הוא חייב במצוות, אבל לפי הטעם הראשון צריך לדאוג על האבלות ולא ללעוג לרש, ולכן גם אם מסר את מתו לכתפים עדיין הוא פטור מהמצוות. והשדי חמד (ח"ד א"ס"ד מע' אנינות אות כ) האריך בזה.

גם הנכנס לבית הקברות ומתקרב לארבע אמות של הקברים עם ציציות בחוק, או המתקרב לתוך ארבע אמות של המיטה בהלוויה, צריך להכניסם ולא להיות 'לועג לרש'. אנוחנו בלאו הכי מכניסים ציציות, כי הוא בחינת אור המקיף על פי הקבלה. בזמננו יש גם מבחורי הישיבות הספרדים שנהגו להוציא ציציות, זה נהיה כמו מדים של בן תורה, אבל נהגו כך רק עד החתונה, ואז יחזרו למנהג אבותינו ורבותינו. וכינו לראות את הרבנים של הדור הקודם, רבי עזרא עטיה, רבי יעקב עדס, רבי עובדיה הדאיה, ועוד, כולם הכניסו ציציות, וכך נהגו כל חכמי הספרדים. גם רבי יעקב סופר בעל הכף החיים היה מכניס ציציות, לא כמו שאחד כתב בספרו, שהכף החיים עשה חור בגלימיה כדי להוציא ציציות... אני שאלתי את רבי משה חי שראבני שראה את הכף החיים, ואמר לי שלא היה דבר כזה, וגם רבי יוסף חיים מעולם חתנו של הכף החיים אמר שחמיו מעולם לא הוציא ציציות. אמנם מרן השלחן ערוך (סימן ח סעיף יא, וסימן כד ס"א) כתב, שטוב ללבוש על הבגדים כדי לראותם ולזכור מצוות ה'. אבל מרן לא חייב להוציא את הציציות, ואנוחנו מקיימים את דברי מרן ללבוש על הבגדים בטלית גדול בשעת התפלה. ואמנם המשנה ברורה (סימן ח ס"ק כו) כתב בחריפות על המכניסים ציציות, אבל כנראה לא ידע את המנהג של כל חכמי הספרדים, ולא ידע את טעמם שהוא על פי הקבלה, וכמו שביאר בשו"ת ישכיל עבדי (ח"ה האו"ח סימן ג).

3 סיפרתי כמה פעמים מעשה רב שהיה אצל מרן זצ"ל, שבזמן אנינות - כשנפטרה האמא

ורק נוטל ידים וכמו שכתבו מרן החיד"א (בברכי יוסף סימן שמא סק"ה) והחכם צבי (סימן א) ועוד. אמנם הבה"ג והארחות חיים (ח"ב עמ' תקע) והכלבו (סימן קיד) חולקים על רש"י וסוברים שאונן מברך המוציא, ויש לומר שלדעתם מה שאמרו בגמרא שהאוכל בלא ברכה מעל, הכוונה שחייב קרבן מעילה, כמו שפירש שם רבינו יונה (ברכות דכ"ה ע"א מדפי הרי"ף ד"ה מאי תקנתיה), אבל לדעת רש"י - וכן דעת מרן - האוכל בלי ברכה כאילו מעל⁴, אבל לא מתחייב ממש קרבן, ומי שיביא קרבן ממש, נחשב לו שהביא חולין לעזרה. קצת קשה להבין את הסוברים שהאוכל בלי ברכה מביא קרבן מעילה, כי חיוב הברכות הוא מדרבנן, ואיך יתכן שמי שלא קיים תקנה דרבנן יביא קרבן מעילה הבא על דאורייתא. ועל כל פנים העיקר להלכה, שאונן שאוכל פת אינו מברך המוציא. ולכאורה אם נאמר שספק ברכות להקל הוא דין רק ב"שב ואל תעשה", אם כן איך מתירים לאבל לאכול בלי ברכה? אלא ודאי שבמקום שחז"ל לא תיקנו לברך, מותר לאכול לכתחילה בלי ברכה, והוא הדין כשיש ספק ואומרים ספק ברכות להקל, כיון שהדין הוא שאין לברך מספק, מותר גם לאכול בלי ברכה.

מעין שלש במקום שלש

ה. הסברנו שאומרים "ספק ברכות להקל" בשב ואל תעשה, וגם בקום ועשה. לפי זה מה יהיה הדין באדם שאכל לחם ושבע, וכעת הוא נמצא בספינה או בכל מקום שלא מצוי לו ברכון, ואינו יודע ברכת המזון בעל פה, האם יכול לברך על המחיה ולצאת ידי חובה או לא, כי נחלקו בזה הראשונים אם ברכת על המחיה פוטרת ברכת המזון, וכן אם ברכת בורא נפשות דינה כברכת שהכל שפוטרת הכל. וצריך לומר שגם מי שאכל ושבע ויש לו חזקת חיוב לברך ברכת המזון, לא יברך ברכת מעין שלש מדין "ספק ברכות להקל", ונרחיב. בגמרא ברכות (מה:): תנו רבנן, סדר ברכת המזון כך היא, ברכה ראשונה ברכת הזן, שניה ברכת הארץ, שלישית בונה ירושלים, רביעית הטוב והמטיב. תנו רבנן מנין לברכת המזון מן התורה, שנאמר "ואכלת ושבעת וברכת" זו ברכת הזן, "את ה' אלהיך" זו ברכת הזימון, "על הארץ" זו ברכת הארץ, "הטובה" זו בונה ירושלים. ויש לחקור אם סדר הברכות מהתורה, או שפסוקים אלו הם רק אסמכתא בעלמא.

ראיה מפועלים

ו. הגמרא (טז). אומרת שהפועלים מברכים ברכת המזון קצרה⁵, ברכה ראשונה כמות שהיא, ומוסיפים מעין ברכה שניה ושלישית, אבל ברכה רביעית לא מברכים, וכל שכן שלא אומרים הרחמן. התוספות (ברכות טז. ד"ה וחותם) הקשו, איך חכמים תיקנו לקצר לפועלים את ברכת הזן וברכת בונה ירושלים, הלא הגמרא דרשה מהפסוק שמנין הברכות מדאורייתא? ותידעו שיש כח ביד חכמים לעקור דבר מהתורה בשב ואל תעשה. נמצא שהתוספות הבינו

הרבנית ע"ה וכשנפטר חכם יעקב - הורה לנו שלא להתפלל ולא לברך שום ברכה. יש אחד שהוציא ספר לאחרונה, וכתב שלדעת מרן זצ"ל אונן צריך לברך, ובא לבקש ממני הסכמה, והערתי לו שדעת מרן היתה שאונן לא יכול לברך. והוא רצה להוסיף הערה מתחת הסכמה... אבל 'אין החי מכחיש את החי', ואני מעיד שכך היתה דעתו של מרן זצ"ל.

4 כמו שכתב הריב"ש (סימן קעא) שדרך חכמים להפליג בחומרת העוונות, כדי שאדם ישמר מלהיטל בהם.

5 בזמנם היה מוסר עבודה גבוה מאוד, והיו מקפידים גם על בטלה של כמה שניות, ולכן היו מתפללים אפילו בראש האילן, ובגמרא מסכת תענית (כג סע"א) מסופר על אבא חלקיה שאפילו שלום לא היה עונה באמצע עבודתו. מה שאין כן בזמננו נשתנתה המציאות, ולא מקפידים על פועל שיברך ברכת המזון, ואפילו נותנים לפועלים הפסקות אוכל, אם לא יתנו להם יעשו שביתה כל שני וחמישי...

העלון להצלחתם של: אשר יצחק בן שושנה - בריאות פרנסה טובה, בניהו, יעל, הודיה, נחמן שמעון בני נעמי - כל הישועות, בנימין בן שרה - לרפ"ש, ברכה בת שושנה - זרע בר קימא, ברכה פלורה בת מרים - זיוון, בת חן בת חממה - בריאות הגוף והנפש; שלום בית וכל הישועות, בת שבע בת שרה - לבריאות אתניה, רפואת הגוף והנפש, גאיה בת אורטל-התעלות רוחנית ורפואה.

בפשטות שלוש הברכות מדאורייתא. וכך כתבו גם בתוספות רבי יהודה החסיד (שם) והרא"ש (בתוספותיו שם). לעומת זאת מרן הבית יוסף (סימן קצא) דייק מלשון הרמב"ם בספר המצוות (מצוה יט): צונו לברכו יתעלה אחר כל אכילה, והוא אמרו (ר"פ עקב) ואכלת ושבעת וברכת את ה'. עד כאן לשונו. ומדוע לא כתב הרמב"ם שמצוה מן התורה לברך שלש ברכות, אלא ודאי שמנין הברכות הוא מדרבנן, כלומר שמן התורה די בברכה אחת, ומה שהגמרא למדה את כל הברכות מהפסוק, הוא אסמכתא בעלמא. לפי דברי הרמב"ם מובן בפשטות מדוע הפועלים רשאים לקצר את שאר הברכות, ולא צריך להגיע לתירוץ התוספות. אולי הרמב"ם למד ששאר הברכות מדרבנן מלשון הגמרא בברכות שם: אמר רב נחמן משה תיקן לישראל ברכת הזן בשעה שירד להם מן, יהושע תיקן להם ברכת הארץ כיון שנכנסו לארץ, דוד ושלמה תיקנו בונה ירושלים, דוד תיקן על ישראל עמך ועל ירושלים עירך, ושלמה תיקן על הבית הגדול והקדוש, הטוב והמטיב ביבנה תיקנה כנגד הרוגי ביתר, דאמר רב מתנא אותו היום שניתנו הרוגי ביתר לקבורה תיקנו ביבנה הטוב והמטיב, "הטוב" שלא הסריחו, "והמטיב" שניתנו לקבורה. עד כאן לשון הגמרא. משמע שכל אלו הברכות הן מתקנת חכמים. ובדעת התוספות והרא"ש צריך לומר, שחכמים תיקנו את כל מטבע הברכה, אבל באמת כבר מדאורייתא יש לברך ג' ברכות ולחתום הזן, על הארץ, ובונה ירושלים. ויתכן לומר נפקא מינה בין דעת התוספות והרא"ש לדעת הרמב"ם, לענין מי שאינו יודע לברך ברכת המזון אלא רק ברכת מעין שלוש, לדעת התוספות לא יוכל לברך ברכת מעין שלוש כי מנין הברכות מהתורה, ולדעת הרמב"ם יברך ברכת מעין שלוש כי מהתורה די בברכה אחת. ואמנם ניתן לומר גם בדעת הרמב"ם, שחז"ל תיקנו את שלוש הברכות לעיכובא, והקילו רק לפועלים.

מעין שבע

ז. הטור (סימן רסח) הביא בשם רב משה גאון וכן כתב רב נטרונאי גאון - שהיו לפני כאלף שנים - לענין אדם שבמקום להתפלל ערבית של שבת, שמע משליח צבור ברכת מעין שבע וכיון לצאת בה ידי חובה, וגם השליח צבור כיון להוציא ידי חובה, יצא ידי חובת תפלת ערבית⁶, משום שברכת מעין שבע היא תחליף לתפלת השבת שיש בה שבע ברכות: מגן אברהם, מחיה המתים, האל הקדוש, מקדש השבת, המחזיר שכינתו לציון, ולך נאה להודות, המברך את עמו ישראל בשלום. בא הטור ותמה על דבריהם, איך יתכן שיצא במעין שבע, הלא הוא התחייב בשבע ברכות ממש. בא מרן הבית יוסף ויישב את סברת הגאונים, תפלת ערבית רשות⁷, ולכן לא תיקנו חזרה בערבית,

6 כיצא בזה דנו האחרונים, במי שלא התפלל מנחה ביום שישי והגיע צאת הכוכבים, ובמקום להתפלל תשלומין ערבית שתיים, כיון לברכת מעין שבע, אם יצא ידי חובת תפלת תשלומין. היום אחד שאל אותי, הוא נרדם בשבת והתעורר אחר צאת הכוכבים, וחשב שאם הוא מוציא שבת כרבינו תם יכול גם להתפלל מנחה אחר צאת הכוכבים, והתפלל מנחה, ושאל אם כעת יתפלל ערבית שתיים. אמרתי לו שיתפלל ערבית שתיים, כי אנוח רק מחמירים כרבינו תם, אבל המנהג כהגאונים, ואין לברך ברכות לבטלה ולסמוך על רבינו תם, ויתפלל עם תנאי של נדבה. ומכיון שחוזר על התפלה מחמת ספק בהלכה, לא צריך לחדש בה דבר, עצם הדבר שמתפלל שוב נקרא חידוש, ואם רוצה יכול להוסיף איזו בקשה ב"שמע קולנו".

7 יש בזה נפקא מינה להלכה במה שתפלת ערבית רשות, מי שהתפלל שחרית או מנחה, ושכח להתפלל, והתפלל שוב, יפסיק מיד היכן שזכר. אולם אדם שהתפלל ערבית בשעה חמש בערב, ושכח להתפלל, והנה בשעה עשר בלילה קראו לו להשלים מנין והתפלל שוב, וכשהגיע לברכת אתה חונן לאדם דעת, קיבל דעת... ונזכר שכבר התפלל ערבית, לא יפסיק, אלא ימשיך בתנאי של נדבה, כי ערבית היא רשות ורק קיבלה כחובה, אבל כל מהותה היא נדבה, ולכן יכול להמשיך בתנאי נדבה, מה שאין כן שחרית ומנחה שהם חובה, ואם ממשך יברך ברכות לבטלה. אחד סיפר לי שהתפלל שחרית בנין החמה וחזר להתפלל בשעה שבע וחצי, אמרו לו: מה אתה עושה? אמר אני מתפלל נדבה. אבל לא טוב להתפלל נדבה לחינם, הלוואי ונכין בתפלה שאנחנו חייבים בה.

כי מי שלא יודע להתפלל ערבית לא חייבוהו להתפלל, ומכיון שערבית רשות לכן הקילו חכמים לצאת ידי חובה גם על ידי ברכת מעין שבע. מרן זצ"ל ביביע אומר (ח"ו האו"ח סימן יט אות א) כתב שמרן הבית יוסף זכה לכיון לדעת הנשיא רבינו יהודה אלברצלוני בספר העיתים (ס"ס קלט, עמ' קעו) שגם כן כתב בקיצור שניתן לצאת ידי חובה בברכת מעין שבע, מפני שערבית רשות. דוק מינה רק בגלל שערבית רשות, אבל המתחייב בברכת המזון שהיא מדאורייתא, לא יכול לצאת ידי חובה בברכת מעין שלוש. וגם אם אכל כזית ולא שבע שחייב בברכת המזון מדרבנן, אבל סוף סוף זה חיוב, ואי אפשר לצאת על ידי ברכת מעין שלוש. וכן כתב הריטב"א (בהל' ברכות פ"ב אות כא), שאי אפשר לברך מעין שלוש במקום ברכת המזון. ומאידך דעת הרא"ה (בחיידושו לברכות טז ע"א, עמ' לא מהספר, וברכות מד ע"א, עמ' קלה מהספר) - רבינו אהרון הלוי - שאם בירך מעין שלוש במקום ברכת המזון, יצא. ביביע אומר⁸ (ח"ב האו"ח סימן יב) הביא על כך מערכה לקראת מערכה.

פת הבאה בכיסנין

ח. אחת הראיות שהביא ביביע אומר היא מדין פת הבאה בכיסנין שברכתה בורא מיני מזונות, לדעת רב האי גאון (הובא בערוך ערך כסו) דבר הנכסס ברכתו מזונות כמו בייגלה, אבל בורקס או עוגה מתוקה ברכתם המוציא. לדעת רבינו חננאל (ברכות מב.) כיסנין מלשון כיסים, 'מלאו כיסי באגוזים'... בצק ממולא באגוזים או דבש ברכתו מזונות, אבל עוגה מתוקה שאין בה מילוי, וכן בייגלה, ברכתם המוציא. לדעת הרמב"ם (פרק ג מהלכות ברכות הלכה ט) פת הבאה בכיסנין פירושו עיסה מתוקה שנילושה בסוכר או בדבש, ולשיטתו כל דבר הנכסס או כיס

שמעתי שבחסידות סטמאר מתפללים מנחה גם אחר צאת הכוכבים שלנו. אם זה נכון, אם קוראים לך שתשלים להם מנין, 'אֶצְנִיטָר' [עשירי], תברח... "בסודם אל תבוא נפשי בקהלם אל תחד כבודי". פעם האדמו"ר המנחת אלעזר ממונקאטש בא להיפגש עם הסבא קדישא הרב אלפנדי. השמש הודיע לרב שהאדמו"ר בחוץ.. בהתחלה לא רצה לקבל אותו, אבל אחר שהציר קיבל אותו, ואיך שנכנס נזף בו: אתה מחלל שבת!... היה זה לפני כמאה שנה שהאדמו"ר ממונקאטש עלה לירושלים, ונסע למקוה בערב שבת אחר צאת הכוכבים שלנו, כי הוא נהג בחז"ל כרבינו תם, אבל איך אתה מגיע לארץ ישראל שהמנהג כאן כהגאונים, ועושה כמו רבינו תם, תדע, שהגולד במוצאי שבת 19 דקות אחר השקיעה מלים אותו ביום ראשון, ומי שינהג כרבינו תם וימול אותו בשבת נקרא מחלל שבת. עם כל זה שהאדמו"ר ממונקאטש היה גאון בתורה הסבא קדישא לא עשה לו פרוטקציה. והאדמו"ר חזר בו, וקיבל על עצמו להיזהר בהו.

שמעתי של האדמו"ר ממונקאטש כתב בספר מסעות ירושלים (מאמר סדר יום שני אות ח בהערה) על המנהג של הספרדים שלא עולים לקברו של רשב"י, וקורא להם "הצפרדעים", נמוכי השכל, שלא עולים כי מפחדים מהצדיקים שקוראים על המצב ויראו את כל העוונות שלהם... כך כתב. הגאון רבי מאיר ועקנין רבה של טבריה - שהיה גאון עצום והיה ממכתירי מרן זצ"ל לרבנות בתל אביב - הביא בספרו ויאמר מאיר (סימן י) מה שכתב בספר מסעות ירושלים, ותקף אותו, למה לכנות כך את הספרדים? ככה אתה כותב! בזמן שאתם עולים למירון הספרדים יושבים ולומדים. היום גם מהספרדים למדו לנסוע למירון, והכולל בימים הסמוכים ל"ג לעומר נראה כמו 'מושב זקנים'... אבל כדאי שיראו מה כתב הרב ויאמר מאיר. מרן זצ"ל נסע למירון בפעם הראשונה בגיל 42 וגם אז נסע בגלל חלומו של רבי משה חי שראבני על הכף החיים [א.ה. ראה בספר השיעור השבועי תשע"ה פרשת חיי שרה אות יג], ואחר כך נסע עוד כמה פעמים בודדות.

הייתי לאחרונה באמריקה, ובאתי להתפלל מנחה בשעה שתיים עשרה ורבע, וראיתי מנין גדול של חסידים שמתחילים להתפלל שחרית... אם לא הייתי רואה בעיני לא הייתי מאמין. מה שהם טוענים שהאדמו"ר למעלה מהזמן, זו טעות, יש לנו שלחן ערוך ופוסקים, ועל פיהם קובעים את הזמנים. וכי האדמו"ר גדול מהשלחן ערוך? אסור להצטרף למנין כזה! וגם לא יצטרף למנין שמתפללים מנחה אחר צאת הכוכבים. לעומת זאת, באחד הימים התפללנו מנחה ב"שערי ציון" בברוקלין סמוך לשקיעה, ואחר החזרה כבר היה בין השמשות, ובאו לומר "יהי שם", אבל אמרתי להם לומר תחנון, כי בין השמשות הוא ספק, וספק דרבנן לקולא. זה היה להם חידוש, אבל שמעו בקולי.

8 אחד פגש אותי בערב, אמר לי: שמעתי לפני שבועיים שעשו "שבת יביע אומר", ומאז התחלתי ללמוד יביע אומר, אבל אני לא מביין... אמרתי לו: תלמד יחיה דעת. החלקים הראשונים של יביע אומר הם קשים להבנה, האחרונים חלק ט' וחלק י' יותר קלים. מרן זצ"ל היה מחבב את החלקים הראשונים של יביע אומר, ובציעותיו היה לוקח איתו בתיק לכל מקום את החלקים הראשונים של היביע אומר ולומד בהם.

ברכתו המוציא⁹. מרן הבית יוסף (סימן קסח סעיף ז) פסק להלכה שכל שלושת סוגי הפת הבאה בכיסנין ברכתם מזוונות, גם כ"ס, גם נכסס, וגם מתוק, משום ספק ברכות להקל. ומעתה, האוכל פת הבאה בכיסנין שהיא מזוונות לדעת הרמב"ם והמוציא לדעת רבינו חננאל, מדוע יברך על המחיה, אולי צריך ברכת המזון ולא יוצא ידי חובה ומברך ברכה לבטלה? מכאן מוכיח מרן זצ"ל שהמברך מעין שלש פוטר בברכתו את ברכת המזון.

מ-קסח ל-רסח

ט. יש להקשות, מדוע מרן השלחן ערוך הוצרך לכתוב בסימן רסח שיוצא ידי חובת תפלת ערבית בברכת מעין שבע מפני שערבית רשות, ואילו מאה סימנים קודם לכן, בסימן קסח, מבואר בדבריו שברכת מעין שלש פוטרת ברכת המזון, אף על פי שברכת המזון היא חיוב גמור. אלא צריך לומר, שברכת מעין שבע זו ברכה שנתקנה בשביל העם שמאחרים, ומפני הסכנה בלבד כי בתי הכנסת היו בשדות¹⁰, ואינה ברכה חשובה כל כך, וזה חידוש גדול מאוד לומר

9 השבוע במטוס הביאו לנו שקית עם לחמניה וכתוב עליה "ברכתה בורא מיני מזונות", אבל לא שמעתי להם, שיכתבו עד מחר... טעמתי והרגשתי שזה ממש לחם רגיל שברכתו המוציא. הם אומרים שיש שם מיץ תפוזים, כנראה המיץ הזה רובו מים... גם טעם וגם ריח של לחם גמור.

פיצה שלשו אותה בחלב וסוכר צריך לטעום ממנה מהצד, לא מהגבינה והזיתים, ואם מורגש טעם המתיקות הסוכר או של החלב ברכתה מזוונות ועל המחיה. וצריך לשים לב שגם אם ברכתה מזוונות, אם אוכל הרבה משולשים מגיע לשיעור קביעות סעודה, ויברך המוציא וברכת המזון.

10 אמנם לפי הקבלה גם תפלת ערבית של שבת חובה, וגם מעין שבע חובה, נפקא מינה אם צריך להשתחוות ואם צריך לפסוע, וכן אם טעה בהמלך הקדוש בברכת מעין שבע. אבל אנו חנוני תופסים כהפשטנים, שתיקנו את ברכת מעין שבע מפני שבת הכנסת היו בשדות, כבר בזמן הגמרא היו אנשים שהולכים למקוה בערב שבת ומאחרים לתפלה... ועד שמגיעים לבית כנסת שהיה מחוץ לעיר ומתפללים, כבר היה חושך ואפלה, ולא היו מנורות חשמל, והיה חשש סכנה של ליסטים וחיות רעות, לכן עיכבו חכמים את הציבור ותיקנו לברך ברכה מעין שבע, כדי שכל הציבור יצאו ביחד. זה הטעם לפי הפשט, לפי הקבלה זה לא ענין שלנו...

היו עושים בתי כנסיות בשדות ולא בעיר, כי "כל עיר שגגותיה גבוהים מבית כנסת לבסוף חרבה" (שבת יא.). אם כן היה צריך להוסיף ל"יודים" כיפה גדולה יותר מכל הבניינים מסביב... אלא כתב המאירי (שם) שאם הבתים נעשו גבוהים לצורך דוירים מותר, כי לא עושים לשם נוי ויופי כמו ארמון של מלך, ועל זה סמכו היום שעושים בנינים גבוהים של עשרים ושלושים קומות, או בניינים של משרדים. וגם אם מייפים את הבנין בשיש אין בכך כלום, כי עיקר המטרה לשם מגורים. חכם בן ציון אבא שאול לא כתב כך בספרו (אור לציון ח"ב פ"א אות א), אבל להלכה אין חשש, והמנהג פשוט כדברי המאירי.

בעבר היו נוהגים שכל הציבור מגיעים לביתו של החתן ומתפללים שם. לדעת הבן איש חי (שנה שניה פרשת וירא סעיף י) אפשר לברך מעין שבע גם בבית חתנים או להבדיל בבית אבלים, אולם לדעת מרן השלחן ערוך (סימן רסח סעיף

שניתן לצאת בה ידי חובה של תפלה, לכן צריך להגיע לכך שערבית רשות, לא כן בברכת המזון שניתן לצאת ידי חובה גם על ידי ברכת מעין שלש, שגם היא ברכה גמורה וחשובה. מרן זצ"ל ביביע אומר ח"ב (חאו"ה סימן יב) הביא בזה מחלוקות וסברות, התשובה הזו היא תענוג, תעינו שם, ובדיעבד מעין שלוש פוטרת המזון, כי ספק ברכות להקל.

בסיכום

י. למסקנא, מי שאכל ושבע ונסתפק אם בירך ברכת המזון, חייב לברך מספק, כיון דאיחזק חיובא, ולא אומרים ספק ברכות להקל. ולכתחילה ברכת מעין שלש לא פוטרת את ברכת המזון, אלא צריך לברך ברכת המזון בשלימותה דוקא, וגם מי שאין לו אפשרות לברך ברכת המזון - כגון שאין לו ברכון ולא יודע את הברכה בעל פה - לא יברך לכתחילה ברכת מעין שלוש, ושב ואל תעשה עדיף. ואם בירך מעין שלוש, בדיעבד יצא ולא יחזור לברך ברכת המזון. ומכאן נלמד שאדם צריך לשנן את ברכת המזון ולדעת אותה בעל פה, עם כל הענין לברך מתוך הכתב, יש גם ענין לדעת בעל פה, ואז אם נתקע באיזה מקום שאין לו ברכון וכדומה, ידע לברך כהוגן.

ז) יש לברך מעין שבע רק בבית כנסת קבוע. ולכן אם מארגנים כל שבוע מנין בכניסה של הבנין, בליל שבת או במוצאי שבת, אין לברך שם ברכת מעין שבע. רק בירושלים העתיקה נוהגים לברך מעין שבע בכל מקום, כי יש לה קדושה כבית כנסת, אבל בירושלים החדשה דינה ככל רחבי הארץ. למרות שהבן איש חי כתב עשרות פעמים שקיבלנו הוראות מרן, והוא בעל האמרה (ברב פעלים ח"ב ח"ד סי' ז) שאפילו מאה אחרונים יחלקו על מרן קיבלנו הוראות מרן... אבל בזה פסק כהקבלה, שלברכת מעין שבע יש דין של חזרה, ואם כן מה לי בית כנסת מה לי בית חתנים. אבל אנו לא פוסקים לפי הקבלה אלא על פי הפשט, רבי ישראל יעקב אלגאזי (בשלמי צבור דף נג ע"א) שהיה מקובל גדול כתב: דבר ידוע שכל ענייני הקבלה זה לשרידים אשר ה' קורא, יחידים בכל דור ודור, שעושים כל מנהגיהם על פי הקבלה. כלומר, שענייני הקבלה מתאימים למקובלים אמיתיים, כמו רבי עובדיה הדאיה ורבי אפרים הכהן, אני לא יודע אם יש כאלה בדורנו. וכך כותב הרא"ם (בתשובה סימן א) - רבי אליהו מזרחי לפני כחמש מאות וחמישים שנה - שפשט וקבלה הלכה כהפשט, וכך כתבו הרדב"ז (ח"א סי' לו, פ) שהיה לפני כחמש מאות ושלושים שנה, והחתם סופר (חאו"ה סימן נא). הקבלה היא חלק מהתורה שלנו אבל עיקר התורה למעשה זה הפשט, מה לומדים הרבנים? מה לומדים בשיבות? גמרא והלכה. לכן הלכה בזה לא כדעת הבן איש חי. בזמנו כשמרן זצ"ל חלק על הבן איש חי בהלכה הזו היה רעש גדול, כי היו נוהגים בירושלים כדעת הבן איש חי לברך מעין שבע גם בבית חתנים, וברוך ה' שכיום ההלכה הזו פשטה בכל מקום, שלא מברכים מעין שבע אלא רק בבית כנסת.

גם לובי לא נקרא מקום קבוע לתפלה, יש בתי מלון שיש להם בית כנסת קבוע שמתפללים בו כל שבת, כל שבת יש שם שבת חתן, ויברכו שם מעין שבע, אבל הרבה בתי מלון מייחדים את הלובי או אולם אחר להתפלל בו בשבת זו ואינו קבוע לתפלה, שם אין לברך ברכת מעין שבע. אם יש בית מלון בעיר העתיקה, גם אם אין בו בית כנסת קבוע יש לברך שם מעין שבע, כי כאמור קדושת העיר העתיקה חשובה כבית כנסת לענין זה.

באפשרותך להאזין בשידור חי לשיעורו השבועי של מרן הרש"צ שליט"א מביהמ"ס היודים כל מוצש"ק. הרב המקדים בשעה 20:30, שיעורו של הרש"צ בשעה 21:00 וכן ניתן לשמוע גם שיעורים קודמים בקו הליכות "בית מרן" *5293 *שלוחה 2

השבוע זכות השיעור "בית מרן" מוקדש:

איתן בן יהודית

בריאות, הצלחה ופרנסה בשפע

לכל המטנן להתברך מפי קודשו של מורנו ורבינו הראש"ל שליט"א בשידור חי בשיעורו השבועי להצלחה לרפוא"ש או לעילוי נשמת יקרם ח"י: *5290

ניתן לשמוע את השיעור של הראש"ל שליט"א גם בתדרים החדשים של 'באן מורשת' 90.8fm, 92.5 fm, 100.7 fm ובקול חי 93.00fm, 92.8fm

העלון להצלחתם של: דקלה בת דינה - זרע בר קיימא, הדס בת דליה - בריאות איתנה וכל הישועות; חזרה בתשובה שלימה מתוך אהבה; שלום בית, הדסה ושרה וטליה בנות דקלה - הצלחה בכל מעשי ידיהם, הודיה בת פרידה - זיווג הגון משרוש הנשמה בקרוב, זוהר חי בן אורית - בריאות איתנה, זוהר בת תמר - לעילוי נשמת, זינה בת לובה - בריאות.

הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
ראב"ד ירושלים וראש ב"ד "אור שוק"א

פרשת חיי שרה

השיב להם: הנה אברהם אבינו קנה את מערת המכפלה בארבע מאות שקל כסף, כיון שעפרון ניצל אותו וביקש ממנו הרבה יותר מערכה האמיתי, ואומר המדרש (ב"ר נח ז) שעליו נאמר (משלי כב) "נבהל להון איש רע עין ולא ידע כי חסר יבואנו", "נבהל להון איש רע עין" - זה עפרון שהכניס עין רע בממונו של צדיק, "ולא ידע כי חסר יבואנו" - שחיסרתו התורה וא"ו, הדא הוא דכתיב (להלן פסוק כז) "וישמע אברהם אל עפרון וישקול אברהם לעפרון", עפרן כתיב חסר וא"ו.

ולכאורה קשה, הלא גם עשו מכר ליעקב את חלקו במערת המכפלה תמורת ממונו רב, כמו שנאמר (בראשית נ ד-ה) "וידבר יוסף אל בית פרעה וגו', אבי השביעני לאמר הנה אנכי מת בקברי אשר כריתי לי בארץ כנען שמה תקברני", ופירש רש"י על פי המדרש (ב"ר ק ה) ש"כריתי" הוא לשון כרי - ערימה של תבואה, שנטל יעקב כל כסף וזהב שהביא מבית לבן ועשה אותם כרי, ונתנם לעשו תמורת חלקו במערת המכפלה. ומדוע לא מצאנו בעשו שנקרא "רע עין"? אלא, סיים החתם סופר: בזמן שעפרון מכר את מערת המכפלה היא לא היתה שוה הרבה, ועפרון ניצל את אברהם והוציא ממנו ממונו רב, לכן נקרא "רע עין". אבל עשו מכר את חלקו במערה לאחר שכבר היו קבורים בה אברהם ושרה, יצחק ורבקה, וקבר הסמוך לצדיק שוה כל הון שבעולם...

להשיג את ספרי הרב שליט"א בטל' 054-8463097

אם היורשים יוצים לעשות נחת דוח לטת יקבצו עשרה אנשים כשרים ויעשו תיקון
לנפטר זה מופיע לו מאוד מאוד

בער"ח כסלו יערכו אברכי "כולל בית מרן"

תיקון נפטרים, לימוד משניות וסיומי מסכת
לעילוי נשמתו של:

לאון בן מיכאל **אודט סעדה בת שולה**

גם אתם יכולים לשמח את נשמות יקרכם! למסירת שמות יקרכם התקשרו:
***5290**

"ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ לבני חת" (כג ז).

הנה אברהם אבינו ע"ה היה שרוי באבל כבד על פטירת שרה אשתו, והוא ידע את גודל מעלתה, שהיה טפל אליה בנבואה, והיתה בלא חטא, וצערו היה גדול מאד. ובאותה שעה שהיה מתו מוטל לפניו הוצרך לקנות אחוזת קבר, בזמן שהוא טרוד באבלו וצערו, ובכל זאת לא אבד ממנו ישוב הדעת אפילו במשהו, ונהג בכל מעשיו בחכמה ותבונה ובאצילות נפש.

ולא זו בלבד, אומר הגאון רבי יעקב משה הרל"פ זצ"ל (מי מרום): למרות אבלו הכבד וטרדתו הרבה, נהג אברהם אבינו בכל הנימוסים של דרך ארץ, הודה באסירות תודה למי שהיה צריך להודות, ואף השתחוה למי שהיה צריך להשתחוות. לרגע לא איבד את ישוב הדעת, ולא החסיר שום פרט מכללי הנימוס בהנהגתו עמהם. ומכאן אנו למדים מוסר השכל עד כמה צריך להזהר בהלכות דרך ארץ.

"אדוני שמעני ארץ ארבע מאות שקל כסף ביני ובינך מה היא ואת מתך קבור" (כג טו).

"ביני ובינך" - בין שני אוהבים כמונו מה היא חשובה לכולם (רש"י). ולכאורה קשה, מאימתי היו אברהם ועפרון אוהבים כאלו? הרי עד אותה שעה לא הכירו זה את זה, וכבר נעשו אוהבים גדולים כל כך?

ופירש האדמו"ר בעל ה"אמרי חיים" מוויז'ניץ (אמרי חיים ליקוטים) שכך אמר לו עפרון לאברהם: שנינו אוהבים משהו, אני אוהב כסף ואתה אוהב מצוות, בשבילי שאני אוהב כסף ארבע מאות שקל כסף אינם נחשבים לכולם, כמאמר הכתוב (קהלת ה ט) "אוהב כסף לא ישבע כסף", ואתה שאוהב מצוות אתה מוכן לפזר עבורם כל ממונו שבעולם, וכל הון לא ישווה בעיניך לערכה של מצוה, וא"כ ארבע מאות שקל כסף ביני ובינך אינם נחשבים לכולם...

"ארץ ארבע מאות שקל כסף ביני ובינך מה היא" (כג טו).

מעשה שהיה בעיר פרשבורג, שאחד מעשירי הקהילה הנכבדים נפטר לבית עולמו, וזירשיו דרשו שיקברו את אביהם במקום מכובד, סמוך לקברו של הגאון רבי משולם איגרא זצ"ל. פרנסי הקהילה לא יכלו לסרב לבניו התקיפים של העשיר, אך דרשו תשלום גבוה בעד הקבר. באו הירשים לפני החתם סופר רבה של פרשבורג והתלוננו על פרנסי הקהילה שהם מנצלים אותם ומבקשים מהם סכום גדול כל כך תמורת הקבר. לאחר ששמע החתם סופר את טענותיהם,

נכתב ע"י הרה"ג רבי משה והב שליט"א
רב מחלפות סטראוס - ישראל ומנהל מחלקת הכשרות והמזון בירוש

בעקבות רבותינו הדליקו נר

הגה"צ המקובל רבי שלום אהרון לופס זצוק"ל

ביום ראשון הבא יחול יום פטירתו של הגה"צ המקובל רבי שלום אהרון לופס זצוק"ל רבינו נולד ביי"ז כסליו תרס"ה (1904 למניינם) בעיר חלב שברוסיה לאביו רבי יעקב זצ"ל ולמרת אימו חנה ע"ה, בהיותו בגיל 4 עלה עם משפחתו לארץ ישראל והתישב בירושלים עיה"ק, בזמן מלחמת עולם הראשונה עזבה משפחתו של רבינו את א"י ועברה לטורקיה לאחר כמה שנים חזרה משפחתו לארץ ישראל והתגוררו בשכונת בית ישראל.

רבינו למד ביישיבת "מורת יוסף" ולמד תורה מפי מרן ראש הישיבה רבינו עזרא עטייה זצוק"ל בשנת תרצ"א (1931 למניינם) הוסמך רבינו להוראה.

לאחר קום המדינה עזב את שכונת בית ישראל ועבר להתגורר בשכונת מוסררה, והיה מקורב לרבנים הגאונים הרב מבריסק, רבי צבי פסח פראנק ורבי עמרם בלוי זכרם לברכה. כ"כ רבינו פעל בכל כוחו נגד גיוס בנות לצה"ל וכן הקים עם רבי יהודה צדקה זצוק"ל את אגודת "מקבציאל" שמטרתה הייתה להרבות פעילים לתורה ולהפיצה בקרב העם.

בשנת ה'תש"י (1950 למניינם) התבקש רבינו ע"י הראשל"צ דאז רבי בן ציון חי עוזיאל זצוק"ל לקבל על עצמו את התפקיד הרם ולהיות הרב הראשי לעיר עכו.

ובאמת משנת תש"י שימש רבינו כיובל שנים את העיר עכו ופעל בה רבות למען הפצת התורה וחיזוק חומות הטהרה, רבינו היה ידוע בקדושתו ובגדולתו בתורה והיה נערץ על כל בני עירו.

ביום האזכרה על רבינו סיפר עליו הצדיק רבי דוד אבוחצירא שליט"א שהנהגה של רבינו היתה בקדושה וטהרה וכ"כ הרים את קרן התורה בצפון ע"י זה שהיה מכתת רגליו מעיר לעיר, והיה מגדולי וצדיקי חכמי ספרד בארץ ישראל כ"כ אמר עליו ר' דוד אבוחצירא שהשם "שלום" זה ר"ת "וכל מעשיך לשם שמים" והשם אהרון זה ר"ת "רחם ארחמינו נאום ה'".

רבינו היה ידוע בהקפדתו על מצוות קריאת שמע בזמנה וקבלנו עדות אישית מהגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א ראב"ד בירושלים שרבינו היה עובר מבית כנסת לבית כנסת והיה מזהיר בעניין קריאת שמע בזמנה כמה מי שקוראה בזמנה וחי' להיפך, רבינו חיבר ספרים: "קונטרס השכמה", "קונטרס התעוררות לתפילה בשלמותה" וספר "שלמי אהרון"

רבינו זכה לבן תלמיד חכם, הרה"ג רבי מרדכי לופס זצ"ל שהיה חבר ביה"ד הגדול (שנפטר עליו בעודנו בחייו) ויבדלח"ט את חתנו הגדול הראשל"צ הגאון רבי אליהו בקשי דורון שליט"א.

רבינו נפטר ב- כ"ו חשוון תשנ"ה והוא בן 89 בפטירתו ונטמן בהר המנוחות עיה"ק ירושלים.

העלון להצלחתם של: מרגלית בת ספירון - למציאת עבודה פרנסה בריאות והעברת דירה, שרה שירה בת הצבלת, עזריה בן ברכה - לזרע קודש בר קיימא, אליהו בן שרה - שיגדל לתורה ויראת שמים, אריאל בן שרית רפ"ש בקרוב שלא יצטרך ניתוח, חובב בן זוהרה - בריאות הגוף והנפש, ברכה והצלחה, כל הישועות, חיים בן תמר - הצלחה, חכם ישראל בן יזהר - כל הישועות.

הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
בסיני הקדושה פרוזו קול חי בתוכניתו של הרב בן לילו
כל יום ח' בשבוע 13:30

אבל להלכה נראה לומר שיהיה פטור שהרי המשנה בב"מ פב: אומרת לעניין המעביר חביתו של חברו ממקום למקום בשכר ונשברה דין תורה צריך המעביר לשלם שהרי הוא שומר שכר שאז חייב בגניבה ואבידה ושבידת החבית יש לה דין גניבה ואבידה אבל תקנו חכמים שיהיה פטור מלשלם על ידי שישבע שלא פשע. ומסבירה הגמ' שם מה הטעם שהוא פטור לא כמו דין של ש"ש רגיל משום שאם אתה מחייבו לשלם אין אדם שירצה להעביר חבית חבירו.

וכך פסקו הראשונים הרי"ף וכן הרא"ש והרמב"ם בהל' שכירות פ"ג וכן פסק מרן השו"ע בחו"מ סי' ד"ש סעי' א' ע"ש.

להלכה: יהיה פטור מלשלם ע"י שישבע שלא פשע.

ניתן לשמוע כל יום 3 דקות של הצלחה יומית *5293 שלוחה 5

שאלה: אדם שעובד במסגרה של זכויות ובאחת מהפעמים שהרים זכויות גדולה היא נפלה מיידו ונשברה האם אותו עובד חייב לשלם לבעל המסגרה את הנזק?

תשובה: לכאורה היה נראה לומר שיהיה פטור שהרי אדם ששוכר פועל במיוחד לדברים שבידים דעתו שפעמים שלאותו העובד יפול בטעות שכן דרך העולם ולכן אותו עובד יהיה פטור.

אבל ע"פ הגמ' במס' בב"ק כו. נראה לומר שיהיה חייב שכן הגמ' אומרת שם שאדם מועד לעולם בין שוגג בין מזיד בין ער בין ישן וכו' וכן פסקו כל הראשונים וכן פסקו הטור והשו"ע חו"מ סי' תכ"א סעי' ג' וממילא בנדון דידן יהיה חייב, ועוד איתא בגמ' בב"מ צ"ג. שומר שכר חייב בגניבה ואבידה ובנדון דידן יש לו דין של שומר שכר ומה שנשבר הזכויות חשיב לאבידה וחייב,

אקטואליה בהלכה

הרב אברהם דניאל שליט"א
רב כנסת הליכות בית מדרש

דהיתרא ואנו הספרדים יכולים להקל בזה, ולכן הלכה למעשה, כתב מרן השו"ע (יו"ד סי' צ"ה סעי' א') שאישה שבישלה בכלי בשרי ולאחר מכן ניקתה את הסיר טוב טוב ובישלה בו מאכל פרווה יכולה לאכול את אותו המאכל הפרוה עם מאכלים חלביים, ואחינו האשכנזים נוהגים להחמיר בזה ובדיעבד גם להם מותר.

שאלה: מה הדין באישה שהתערבב לה כלים חלביים בכלים בשריים ואינה יודעת מה בשרי ומה חלבי, ומה הדין של כלי בשרי שטעתה ובישלה בו מאכל חלבי או להיפך, ומה הדין של אותו מאכל?

תשובה: הגמרא בפסחים (ע"ד). אומרת: כבולעו כך פולטו, כלומר כדרך שהכלי בלע כך הדרך להוציא ממנו את בליעתו כגון: אם בישלתי מרק שהוא בשרי. כדי לבשל באותו הכלי מאכלים חלביים צריך להגעיל את הכלי כגון להטביל אותו במים חמים שמעלים בועות ולאחר מכן לרחוץ אותו במים קרים והכלי נהפך להיות פרווה, ולכן אישה שנתערבב לה כלים חלביים ובשריים. צריכה לעשות להם הגעילה (ויכולה לעשות זאת בבית שתחמם מים במיחם החשמלי ותישים שם את הכלים ולאחר מכן תישטף אותם במים קרים) ובכך הכלים הם פרווה, ולדין מי שטעתה ובישלה מאכל חלבי בכלי בשרי או להיפך. הדין שהכלי נאסר עד שיכשיר אותו, ואותו מאכל שבישלה בו באיסור, אם הכלי אינו בן יומו יכולה לאכול, ואם הכלי בן יומו המאכל אסור אם אין שישים כנגדו, ועיין עוד מה שכתב בילקוט יוסף (איסור והיתר חלק ג).

שאלה: האוכל מאכלים חלביים וברצונו לאכול לאחר מכן מאכלים בשריים כיצד עליו לנהוג והאם מועילה ברכה אחת לשתיהן?

תשובה: האוכל מאכלים חלביים ולאחר מכן מאכלים בשריים, צריך לשטוף את הידיים היטב ויאכל פת או דבר מאכל אחר, וישטוף את פיו היטב במים או בשאר משקים, ואז יכול לאכול מאכלים בשריים, ולדין הברכה: אם היה בדעתו בשעת הברכה לאכול גם מאכלים בשריים הרי שהברכה מועילה (ילקוט יוסף איסור והיתר כרך ג' עמוד תל"א והילך).

שאלה: אישה שבישלה בסיר מאכלים בשריים ולאחר שניקתה את הסיר טוב בישלה בו מאכל פרווה כגון אורז וכד' האם מותר לה לאכול את האורז אם מאכל חלבי?

תשובה: כל בישול שמבשלים בסיר הסיר בולע מאותו מאכל ולכן צריך לשים לב ולהבדיל בין כלים בשריים לכלים חלביים כדי שלא יבשלו חלבי בכלים בשריים ויבאו לידי איסור והפסד, אבל אישה שמבשלת מאכל פרווה בכלי בשרי נקי היטב אין המאכל הפרוה נהפך להיות בשרי והוא הדין להיפך בכלים חלביים שלא נהפך להיות אותו מאכל חלבי, שכן האיסור מהתורה הוא שמבשל בשר וחלב ביחד. ואיסור דרבנן הוא שאוכל בזה אחר זה, ופה היא בישלה מאכל פרווה בכלי בשרי ואין כלי בשרי יכול להפוך את המאכל לבשרי שכן הוא נקרא נט בר נט

כך תשמרו על העור

פינת בריאות
אתם שואלים והמומחים עונים במייל:
betmaran1234@gmail.com

אבעבועות קור

לאפשרות שתיווצר מעין פגיעה כזו בשל החורף המתעתע בישראל והבדלי הטמפרטורות שבין חום גבוה לקור תוך ימים בודדים.

חשוב להבין שמניעת הופעת הסימפטומים של אבעבועות קור או רגישות יתר לקור פשוטה ויעילה הרבה יותר מאשר טיפול שניתן אחרי שהפגיעה מתפתחת, ולכן מידת ההיכרות עם התופעה והעלאת המודעות לאבחונה בקרב הרופאים המטפלים חשובה ביותר.

חולה באבעבועות קור צריך לקבל הדרכה לגבי התנהלות יומיומית, משום שהתופעה חוזרת על עצמה. בהתאם, יש לבצע בדיקות נוספות לשלילת מחלה סיסטמית אחרת, שאולי הרגישות לקור מעידה על קיומה או התפתחותה. זה נכון בעיקר בגיל המבוגר. אדם שיועד על רגישות לקור או שסבל בעבר מכוויות קור צריך להימנע מחשיפה לקור. לבישת כפפות, כובע והקפדה על חום גוף קבוע בכל מקום שבו הוא נמצא עשויות בהחלט למנוע את הישנות התופעה. כמו כן, יש להקפיד שהנעליים תהיינה נוחות ולא לוחצות ושהרגליים יהיו יבשות תמיד.

עם ילדים יש להקפיד על הלבוש ב"שיטת הבצל" - מספר שכבות, כך שהלבוש יתאים בין אם קר ובין אם חם. אם למרות ההקפדה על ההמלצות הנ"ל מתפתחת התופעה של אבעבועות קור ואף מחריפה משנה לשנה, אפשר להיוועץ ברופא לשם קבלת טיפול מונע, כגון תרופות להרחבת כלי דם.

אמנם החורף הישראלי אינו בעל נוכחות מקפאה למעט ימים ספורים בשיאה של העונה הקרה, אך למרות זאת, קיימת תופעה של פגיעת קור, שאחד הסוגים שלה הוא רגישות יתר לקור, או בשמה המקצועי "אבעבועות קור (chillblains)".

מדובר בתופעה כואבת למדי הקיימת דווקא בטמפרטורות האופייניות לחורף הישראלי ונוטה להיות בלתי מאובחנת.

אבעבועות קור הוא שמה של תופעה עורית המתגלה באזורי כפות הידיים והרגליים, האוזניים והאף בחורף. מאפייניה העיקריים הם נפיחות, אודם וקילוף בעור, תוך כאבים עזים גם במגע העדין ביותר, גרד ודקירות "שורפות". התופעה נפוצה דווקא באזורים שבהם הקור אינו עז, כלומר טווח הטמפרטורות נע בין 0 עד 16- מעלות צלזיוס, ומלווה באוויר לח. נשמע לכם מוכר? זה בגלל שהתיאור מתאים לעונה הקרה בישראל.

בעיה של חורף ישראלי: הסיבה להופעת "אבעבועות קור" מקורה בשילוב שבין הקור היחסי ללחות התמידית האופיינית לאקלים הימי תיכוני בחורף. המעבר בין ימים חמים ונוחים לבין ימים גשומים וקרים הוא עניין שבשגרה בעונת החורף בישראל. לא תמיד אנחנו מתלבשים בהתאם לשינויים מהירים במזג האוויר ולכן חשופים יותר לפגיעות קור. כאמור, הבעיה היא שמרבית האנשים אינם מודעים

לחיות עם האמונה

השפל עצמך וינשאך המקום

סיפר לי אדם כי מתפלל בבית הכנסת שלו ביזהו קשות, והגבאי הוסיף שאם ידרוך בבית הכנסת הוא יזמין לו משטרה, והכל על לא עוול בכפו. איך עליו לקבל את הביזיונות הללו?

אמרת לי שידע כי הבושות הללו הן הכנה גדולה לישועה. סיפרתי שמובא בספר 'קול בוכים' בשם הרמ"ק, שישנן כל מיני תשובות - תעניות, סיגופים וכדומה, אבל התשובה המעולה ביותר למרק את העוונות היא לסבול את העלבונות, שזה טוב יותר מכל הסיגופים שבעולם!

ועוד כותב הרמ"ק בספרו 'תומר דבורה': מהם הייסורים היותר טובים שבעולם לאדם, שלא יטרידוהו מעבודת ה' איך חביב מכולם מאשר יחפרוהו, שבכך מתכפרים עוונותיו, והוא יזכה לכך שהקב"ה לא יפגע בגופו ובריאותו או חלילה בחיי בניו וכל היקר לו.

הביזיונות מאוד מועילים לישועה, והאימהות הקדושות ידעו זאת. שרה בעקרותה אמרה לאברהם "בא נא אל שפחתי, אולי אבנה ממנה". רחל אמרה ליעקב לפני שנפקדה, "הנה אמת בלהה בא אליה; ותלד, על ברכי, ואבנה גם אנכי ממנה". וכתוב על לאה: "ותרא לאה, כי עמדה מלדת, ותקח את זלפה שפחתי, ותתן אתה ליעקב לאשה". מדוע כאשר אישה נותנת לבעלה את שפחתי, בכך היא נבנית בעצמה? האימהות ידעו את הסוד שכתוב באגרת הרמב"ן - "השפל עצמך

הרב הנאון רבי יעקב לוגאסי שליט"א

וינשאך המקום". אתה רוצה שהמקום ינשאך? תשפיל את עצמך! הרי אין שפלות גדולה לגבירה מאשר לתת את שפחתי לבעלה. האימהות הקדושות ידעו, שאם יעשו שווין בינן לבין שפחותיהן, שזו השפלה גדולה מאוד בעבורן, בכך ייושעו, כפי שהיה. שמעתי סיפור נפלא מחברי, שהוציאו עליו פשקווילים מבזים, והוא פנה לרב מרדכי אליהו זצוק"ל כדי לקבל עצה ועידוד. הרב ענה: "זו סגולה לבנים". חברי השתאה: "מנין הרב יודע?". הרב השיב: "רמזו בתהלים 'בשפלנו זכר לנו'. אם השפילוך, תזכה לבן זכר!". לאחר מכן נולדו לו כמה בנים. פעם בתו של רבי שלומק'ה מזוועיחל זצוק"ל חלתה מאוד, והוא התפלל וראה שתפילתו לא נענית. מה עשה? הלך לשוק וגרם לעצמו כוונה ביזיון גדול, ובתו הבריאה. לאחר כמה שנים שוב חלתה, והוא ניסה שוב לקבל ביזיונות, אבל לא הצליח, והבת נפטרה. הוא לימד שעל ידי הביזיונות האדם יכול להביא לעצמו ישועות. רבי חיים וויטאל היה אומר, שאם אדם היה יודע את מעלת הביזיונות, היה מחפשם בנרות. רבי יחזקאל לווניטשיין זצ"ל בא פעם לביתו שמח ביותר. שאלו אותו: "למה אתה כל כך שמח?". אמר: "היום ביזו אותי בבזיון גדול מאוד, וכי זה דבר שמזדמן בכל יום?".

אנחנו לא במדרגה שנחפש לעצמנו ביזיונות, אבל עלינו לזכור, שמסבב הסיבות יודע איך להביא לאדם את הכפרות הראויות לו, איך לנקותו ליום הדין, איך לנשאו ולרוממו, ואם רק נדע שהכל בהשגחה ולטובה, אזי נשמח בכל מה שעובר עלינו.

ניתן לשמוע כל יום 5 דקות של אמונה יומית 5293* שולח 3

אתגרים בחינוך

תהילים נגד טילונים

ר' יעקב - רכז התהילים השכונתי הביט בפניהם הטהורות של הילדים ואמר בהתרגשות: "ילדים יקרים החורף מתחיל ואנחנו מעבירים את התהילים של שבת ללילה, אחרי הסעודה. נכון, אני יודע שיהיה קשה לכם לצאת מהבית אחרי שהבטן מלאה מסעודת השבת וגם הקור בחוץ לא נעים אבל באמת כדאי לכם לבוא, אנחנו גם מתחילים הגרלה על... כאן לבש ר' יעקב מבט צופן סוד ושגא בקול גדול "אופניים חשמליים!!!". רחש מרוגש עבר בין הילדים והם נעו על כסאותיהם בהתלהבות. "אז סיכמנו. משבת הבאה מתחילים תהילים בשמונה בדיוק". ואכן בית הכנסת היה מלא מפה לפה כל ילדי השכונה הגיעו להשתתף באמירת התהילים מתוך תקווה של כל אחד מהם להיות הזוכה המאושר. כך עברו להם חמש שבתות על מי מנוחות כשכל ילדי הקהילה אומרים תהילים בקולי קולות לשמחת ליבם של הוריהם היקרים. "איפה כולם?" לחש הרכז לעצמו שעה שהגיע לבית הכנסת ומצאו ריק. המתין והמתין אך איש לא הופיע. משהבין כי כבר אף אחד כבר לא יגיע, יצא מביהכ"נ ולפתע פגש את אחד הילדים מקבוצת התהילים שלו מקפץ בעליזות כשהוא אוזן בידו האחת שקית עמוסה בממתקים ובידו השנייה נגס קרמבו וניל עסיסי. "מדוע לא באת השבת?" שאל "ומדוע לא באו חבריך?" הילד הביט בו וענה בפשטות "אה, פשוט פתחו

הרב אברהם ברזילאי שליט"א

כאן ממול תהילים חדש ושמה הרבה יותר טוב. קודם כל לא צריך להגיד תהילים במשך שעה אלא רק חצי שעה, וגם מחלקים שם טילון פלוס שקית ממתקים פלוס צעצוע בלי הגרלה ושמה מגרילים הוברבורד חדש בכל חודש, שמה זה הכי משתלם!" "ומה עם הזכות שאתם קוראים תהילים חצי שעה יותר?... אה, שטויות. הכי כיף לקרוא כמה שפחות ולקבל כמה שיותר" אמר הילד תוך שהוא פותח בריצה למגרש הכדורגל הסמוך. ר' יעקב ישב לחשבון נפש נוקב ואז הבין איפה הטעות. הוא הבין כי דרכו ה"חינוכית" הייתה תמיד להעצים את גודל הפרס בפני הילדים הוא נזכר במשפטים שונים שאמר להם: "משתלם לכם לבוא אחרי הסעודה כי יש הגרלות" "שווה לכם לקרוא תהילים, אני מביא לכם קרמבו מיוחד" "מה יש לכם לעשות בבית, להשתעמם? תבואו לתהילים מחלקים פה דברים טובים" הוא הבין כי בשיטת הדרבון שלו גרם לילדים לחוש שעצם קריאת התהילים היא עול כבד ומעצבן, אלא ששווה לעבוד קשה כי בסוף יש ממתק. מה שיצא הוא שערך הממתק הלך והאמיר בעוד ערך קריאת התהילים הלך וירד פלאים. מה פלא אפוא שמשמצאו מקום "משתלם" יותר, נהרו כולם לשם. לא קריאת תהילים הם מחפשים כי אם תאוות העוה"ז. לו היה משכיל היה מעצים בעיניהם את הזכות לקרוא תהילים ואילו את מתן הפרסים היה עושה כמשהו שולי, "רק בשביל להרגיע את היצר הרע..." אזי היה מחנך אמיתי.

היצירה ההיסטורית שתביא לכם ברכה

הופיע ויצא לאור הספר הייחודי והחדש מסוגו! לוח ברכות מסודר וצבעוני ברכה ראשונה ואחרונה

בהזמנת כמותות ניתן לבצע הטבעה על כריכת הספר לשמחות או להנצחות

על פי פסיקותיו של מרן הראשון לציון פוסק הדור רבנו יצחק יוסף שליט"א בעל ה"לקוטי יוסף" פרי עטו של הרב שלום בר יוחאי חיים שליט"א מחבר סדרת הספרים "שלום על ישראל" להזמנות חייגו: 052-7182102 | 050-4126233

העלון להצלחתם של: ברכה והצלחה, בשורות טובות, כל הישועות, חנה בת לאה רה - בריאות הגוף והנפש, זיווג הגון משורש הנשמה בקרוב, חנה בת רחל רינה ומרים בת רחל רינה - לזיווג בשורות טובות, חנה חיה בת נעמי - שלום בית וכול הישועות, טל נטלי בת רותי - זיווג, יאיר חיים בן פרידה - זיווג עליה ברוחניות ובגשמיות, יהודה בן נאוה - לע"נ.

מוזכר הרבנים הרב הגאון רבי יגאל כהן שליט"א וגם בשלוחה מיוחדת *5293 שלוחה <8-13 בחיזוק יומי ושיעורים מלאים

בחסדך בטחתי

הזעיף פנים לעברם, מיד עולה בלבם החשש 'אולי הוא מחפש להזיק לי? אולי בכונתו לדבר עלי רע בפני המומנים עלי?' כמו כן גם עובד שחושש כל הזמן שמא יפטר אותו מעבודתו, ומה יהא על פרנסת ביתו.

ואם שמע שאנשים מדברים עליו רעה, מיד נכנס פחד בלבו: 'אולי ינסו להזיק אותי? ואולי יאמינו השומעים לדבריהם וישנאו אותי? ומה יחשב עלי פלוני?' וכך כל חייהם הם עושים דברים רק כדי למצא חן בעיני בני אדם, ואינם עושים דברים שאינם לרצונם של אחרים (גם אם ציוה עליהם הבורא יתברך).

בתקופה שאנו נמצאים בה כעת, נוסף פחד חדש: "ערבים..." - - - הערבים קמים בכל יום לתקף ולהרג יהודים בכל גבולות ארץ ישראל. יש אנשים שאינם יכולים לצאת מביתם מחמת הפחד שמתחזק עליהם, וגם אלו שיוצאים מלאים בחרדות - "אולי דוקא אותי יתקף הערבי?"

אין עוד מלבדו: דוד המלך מעיד על עצמו (תהלים נו, יב): "באלקים בטחתי לא אירא מה יעשה אדם לי". כל הפחדים שהזכרתי נובעים מהמחשבה שיש ביד אדם בעולם להזיק אותנו. מחשבות אלו - שרשם בחסר הבנה שאין אדם יכול להרים את ידו בעולם הזה או לפתח את פיו בלי שהשם יתברך ירצה בכך. ואם כל העולם כלו ירצה להזיק למישהו עם כל הנשק שבעולם, אין בכחם להוריד שיערה משערות ראשו, אם לא קבל את הסכמת הבורא. וכן אם ינסה מישהו לגנב ממון חברו, אם לא נגזר על כך בראש השנה, לא יעלה בידו הדבר. ואם כך גזר הבורא יתברך, לא יועיל כל ההשתדלות שבעולם למנע ממנו לקחת את הכסף.

דוד המלך הבין את זה, ולכן הוא העיד על עצמו שהוא בוטח בבעל הבית האמתי - "הבורא". הוא אינו פוחד מבני אדם, ודוקא הוא, שרדפו אותו כל ימי חייו אויבים מבית ומחוץ, לא היה פחד בלבו..

(מתוך הספר יגל ליבי- הרב יגאל כהן שליט"א)

כפרת עוונות: לאנשים רבים שגור על לשונם צמד המלים: "כפרת עוונות". נראה שהם חושבים שהקדוש ברוך הוא כל היום יושב ומחפש להעניש בני אדם כדי לכפר על מעשיהם, ואין הוא חפץ להיטיב עם ברואיו.

לעניות דעתי, כדאי להחליף משפט זה ב- "הכל לטובה". הרבה פעמים נראה כאלו הדבר היה עניש מאת השם יתברך עד שזוכים להבין את החסד הגדול שעשה עמנו הבורא "בעניש" הנ"ל, ודגמאות לזה כתבתי בפרק "הכל לטובה".

בגמרא מובא, שמי שמקפיד על אחרים, (חשיבה שלילית), הקדוש ברוך הוא מתנהג אתו בקפדנות. וכך העיד איוב (ג, כה): "אשר יגרתי יבא לי" - כלומר אם אדם רגיל במחשבות שהשם יתברך מקפיד עליו, ובדרך כלל אותו אדם רגיל להקפיד על אחרים, סופו שיבואו עליו כל חששותיו. ואלו אדם אופטימי שחושב חיובי כל הזמן וחושב טוב על בני אדם (חשיבה חיובית), וכתוצאה מכך חושב הוא טוב על השם יתברך, יגשים לו הקדוש ברוך הוא את מחשבותיו וישפיע עליו את הטוב שחשב.

סכום ביניים: נסכם את הפתרון לפחד זה: השם יתברך, ישתבח שמו אוהב אותנו עד אין סוף ורוצה שיהיה לנו טוב יותר ממה שאנו רוצים. בואו ונתן לו כף זכות, שמחר בבקר נקום, וכלם יחיכו אלינו, והגב שתפוס יתרפא מאליו, ונקבל הודעה מהעבודה שהמשכרת הכפלה (נכון שזה נשמע מצחיק, אבל כדאי לכם לנסות ותראו נסים ונפלאות), ונשתדל לחשב בצורה חיובית על החיים. בזכות הבטחון בבורא עולם, הוא ימלא את כל משאלות לבנו לטובה.

פחד נוסף הוא פחד מבני אדם - לצערנו בעולם שלנו ישנם אנשים שדרכם לאים ולהשתמש בכח כדי להשיג את מבקשם, ויש אנשים שנכנס בלבם פחד מאותם אנשים, והולכים תמיד בהרגשת פחד שמא יפגעו בהם או יזיקו להם בממונם או בגופם, או בבני משפחתם חלילה.

פעמים שפחד זה נובע מחשש שוא ומדמיון מפתח, ואף אם ראו איך אדם

בס"ד

ערב נשים נדיר ומחזק!

ליאור גלזר בהשתתפות הרב

ורד סיאני הרבניות חגיית שירה

מוצ"ש הקרוב, כ"ה בחשוון 23.11

באולם הכינוסים חברון עי לכל אסתתפת!

רח' בן זכאי 79 אלעד בשעה 20:00

אין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים דאן קניסה: 10 ל"ח באב

העלון להצלתם של: יהודה בן רעות - בריאות וחכמה, הצלחה, יהודית בת אלישבע ואלחנן אהרון בן אלישבע- ישועות בקרוב, יהודית בת הדסה - בריאות, יונתן יוסף בן ליבה תנה והילדים הרדו רות דנה והראל דוד בן דנה - בריאות פרנסה וכל הישועות, יוסף בן ג'סון (הגיה בתמנית רסון) - לעילוי נשמת, יוסף חיים בן נטלי-רפואה, יוסף חיים בסדיקה - שיגדל בתורה ויראה.